

Opleiding tot Sensiplan-consulent

Kwaliteitseisen en regelgeving

***sensi*PLAN**

Uitgever:
NFP-Vlaanderen vzw
Boechoutselei 1
BE-2640 Mortsel

NFP-Nederland
Ruitendwarsweg 1
NL-8035 RH Zwolle

*sensi*PLAN

Voorwoord

De regelgeving voor de opleiding geeft de basisvoorwaarden voor de voorbereiding en uitvoering van consulentencursussen voor Sensiplan-consulenten en de daaropvolgende verplichting tot bijscholing.

De verantwoordelijkheid voor de opleiding en de bijscholing wordt in Vlaanderen gedragen door NFP-Vlaanderen en in Nederland door NFP-Nederland in nauwe samenwerking met de Malteser Arbeitsgruppe NFP en de NFP-onderzoeksceel van de universiteit Heidelberg.

Opleiding tot Sensiplan-consulent 1

De opleiding tot Sensiplan-consulent beantwoordt aan de volgende voorwaarden:

1.1. Kwalificatie van de opleiders

De leiding van een opleidingscursus kan enkel worden opgenomen door personen die vooraf een grondige scholing in de thematiek hebben gevolgd. De basis voor deze scholing is de meest actuele uitgave van de opleidershandleiding. De wetenschappelijke werkgroep bestaat uit een internationaal samengestelde groep artsen, psychologen en pedagogen, die verantwoordelijk zijn voor de actuele aanpassing van de handleiding. Deze raad is tevens verantwoordelijk voor de opleiding van de Sensiplan-opleiders.

1.1.1. Deelnamevoorwaarden voor de opleiding tot Sensiplan-opleider

Aan de opleidingscursus voor Sensiplan-opleiders kunnen enkel personen deelnemen die erkend Sensiplan-consulent zijn en bovendien beschikken over een pedagogische, psychologische of medische vorming op universitair niveau (licentiaat, master of doctor). De toekomstige opleiders moeten een grondige kennis van de methode bezitten en ter beschikking staan voor moeilijke consultatiesituaties. Ze zijn tevens de tussenschakel tussen de aspirant-consulenten en NFP-Vlaanderen/Nederland. De toekomstige Sensiplan-opleiders moeten tenminste in één Sensiplan-consulentencursus als tutor hebben meegewerkt.

1.1.2 Duur van de opleiding

De opleiding tot Sensiplan-opleider duurt ten minste 60 uren. De inhoud omvat.

- een doorgedreven training in de methodiek
- de bespreking van andere natuurlijke gezinsplanningsmethoden
- studie van originele cycli
- bespreking van speciale hoofdstukken uit de didactiek (pedagogen/psychologen)
- uitdieping van specifieke hoofdstukken uit gynaecologie en verloskunde (artsen)
- uiteenzetting van speciale problemen van de cursusleiding en ontwikkeling van oplossingsstrategieën

1.1.3. Studiemateriaal

Verplicht studiemateriaal zijn het handboek en het werkboek “Natuurlijk en zeker”, het handboek voor de Sensiplan-consulent, de Sensiplan-opleidershandleiding en de recente wetenschappelijke publicaties over Sensiplan.

1.2. Cursusleiding

Vanwege het interdisciplinaire karakter kan een cursus enkel in teamverband worden gegeven.

1.2.1. Samenstelling van het leidingteam

Het team is samengesteld uit:

- een arts (cursusleider),
- een pedago(o)ge of een
- psycholo(o)g(e) (cursusleider)
- en tutors (per tutor maximaal zes deelnemers).

Alle leden van het leidingteam moeten erkende Sensiplan-consulenten zijn. De verantwoordelijke cursusleiders moeten bovendien tenminste aan een Sensiplan-consulentencursus hebben deelgenomen als tutor en de speciale opleiding hebben gevolgd.

1.2.2. Opdracht

Het leidingteam wordt telkens voor de afzonderlijke cursus in afspraak met de organisator en NFP-Vlaanderen/Nederland samengesteld. De opdracht is beëindigd op het einde van een volledige Sensiplan-consulentencursus. De opdracht houdt in dat het leidingteam de Sensiplan-consulentencursus volgens de richtlijnen van de opleidershandleiding geeft.

Alvorens de opdracht te kunnen aanvaarden, moeten de cursusleiders het bewijs van hun geschiktheid leveren. Dit bewijs is verbonden met het getuigschrift van Sensiplan-consulent en de praktische activiteit in de Sensiplan-consultatie, evenals relevante bijscholing met het accent op volwassenenvorming, huwelijk, gezin en levensbeschouwing of geneeskunde. De cursusleiders zijn er verder toe gehouden zich via bijscholing van de meest actuele stand van zaken inzake natuurlijke gezinsplanning/Sensiplan op de hoogte te houden en deze inzichten verantwoord in de vorming te betrekken.

1.2.3. Opgaven van het leidingteam

Samen met de medische en pedagogische cursusleiders vormen de tutors het leidingteam van de cursus. Hun opgave bestaat in de persoonlijke begeleiding van de deelnemers in constante kleine groepen tijdens de hele cursus.

1.2.3.1. De arts

Omdat het bij de Sensiplan-consultatie in eerste instantie om de overdracht van medisch (biologische) kennis gaat, ligt de verantwoordelijkheid voor de inhoud bij de arts. Hij/zij moet ervoor zorgen dat hij/zij door wetenschappelijke navorming en in nauwe samenwerking met NFP-Vlaanderen/Nederland steeds over de meest actuele kennis beschikt en deze adequaat aan de deelnemers aan de cursus doorgeeft.

1.2.3.2. De pedago(o)g(e) of psycholo(o)g(e)

De pedagoog/psycholoog moet ervoor zorgen dat de consulentencursus zo wordt gegeven, dat de deelnemers de inhoud in de voorziene tijdspanne leren en verdiepen. Bovendien is hij/zij ervoor verantwoordelijk dat de deelnemers didactische en psychologische methoden leren kennen en inoefenen, waarmee ze aan geïnteresseerde echt)paren Sensiplan zo kunnen bijbrengen dat deze Sensiplan zelfstandig kunnen toepassen.

1.2.3.3. Tutors

De tutors vullen het leidingteam van de consulentencursus aan. Zij moeten de deelnemers in kleine groepen begeleiden gedurende de ganse cursus. In deze kleine groepen worden naargelang de opdracht psychologische en pedagogische thema's verwerkt en oefencycli en eigen cycli besproken. De tutors nemen in afspraak met de cursusleiders bepaalde thematische en organisatorische opgaven op zich.

1.3. De opleiding tot Sensiplan-consulent

Doel van de Sensiplan-consulentencursus is om Sensiplan-consulenten in staat te stellen, geïnteresseerden zodanig de methode bij te brengen, dat ze zo snel mogelijk zelfstandig en zeker Sensiplan kunnen toepassen. De opleiding is opgesplitst in een theoretisch en een praktisch gedeelte. De basis voor beide gedeeltes is de opleidershandleiding. De cursus wordt afgesloten met een examen, waarmee de deelnemer een getuigschrift kan behalen.

1.3.1. Toelatingsvoorwaarden

De toelatingsvoorwaarden voor een Sensiplan-consulentencursus zijn:

- deelname aan een Sensiplan-consultatiereeks (drie cycli), gegeven door een erkende Sensiplan-consulent met behulp van het werkboek "Natuurlijk en zeker" en zes cycli eigen observatie

Over de toelating tot de cursus beslissen de organisatoren en de cursusleiders in afspraak met de coördinator van NFP-Vlaanderen/Nederland. Bij onduidelijkheid of afwijking van de hier genoemde toelatingsvoorwaarden neemt de coördinator van NFP-Vlaanderen/Nederland de uiteindelijke beslissing.

1.3.2. Theoretisch gedeelte

De aspirant-Sensiplan-consulent moet tenminste 60 uur theoretische vorming volgen, waarin de volgende thema's behandeld worden:

- anatomische en fysiologische basis van de voortplanting en de vrouwelijke cyclus
- de regels van de symptothermale methode in normale en bijzondere situaties (borstvoeding, overgangsjaren, na het stoppen van hormonale contraceptie, na geboorte/miskraam, onregelmatige cycli enz.)
- pedagogische aspecten van de consultatiesituatie
- psychologische aspecten van de consultatiesituatie
- oefening van cyclusinterpretaties, onderricht- en gesprekstechnieken

Voor artsen, studenten geneeskunde en andere medisch gevormde personen (v.b. vroedvrouwen) kan de theoretische opleiding worden ingekort, als de cursus uitsluitend aan deze doelgroep gegeven wordt. De cursus duurt echter steeds tenminste 4 cursusdagen.

1.3.3. Afsluiting van het theoretisch gedeelte

Het theoretisch gedeelte wordt afgesloten met een schriftelijk examen. Om aan het examen te mogen deelnemen moeten de deelnemers ten minste aan vijf van de zes cursusdagen hebben deelgenomen. Het examen bevat vragen over de Sensiplan-methodiek, cyclusvoorbeelden en vragen over anatomische en fysiologische basiskennis van de menselijke voortplanting, voor zover ze voor Sensiplan van belang zijn.

De volgende thema's moeten in de cyclusvoorbeelden voorkomen:

- alle mogelijkheden van de dubbele controle van temperatuur en cervixslijm bij het begin en het einde van de cyclus
- alle mogelijke bepalingen van de onvruchtbare periode bij het begin van de cyclus volgens de Sensiplan-methodiek
- een temperatuurverloop, waarbij de toepassing van een uitzonderingsregel noodzakelijk is
- gestoorde temperaturen door latere meettijd en andere levensomstandigheden in de lage temperatuurfase en tijdens de temperatuurstijging
- een verkeerde interpretatie vanwege een cliënte
- seksuele gemeenschap in de vruchtbare periode, die van de consulent een verwijzing naar een mogelijke zwangerschap verlangt en een discussie rond de opzet van de gezinsplanning.

Het schriftelijk examen wordt door NFP-Vlaanderen/Nederland opgesteld en ter plaatse door de organisator afgenomen. Het toezicht wordt waargenomen door personen die hiervoor door NFP-Vlaanderen/Nederland zijn aangesteld.

De cursusleiders verbeteren de examens volgens een vaststaand puntenschema en leggen de resultaten voor aan NFP-Vlaanderen/Nederland. Een deelnemer is geslaagd indien een vooraf bepaald aantal punten behaald is en in geen enkele opdracht de duur van de vruchtbare fase verkeerd werd bepaald.

Ook wanneer het aantal punten niet werd behaald, kan de coördinator in overleg met de cursusleiders de kandidaat als geslaagd beschouwen, indien men vaststelt dat de onzekerheid weggewerkt is na het vervullen van bijkomende taken.

De controle van de bijkomende taken en de uiteindelijke beslissing over het al dan niet slagen in het examen berust uitsluitend bij de coördinator van NFP-Vlaanderen/Nederland. Wie niet slaagt in het examen kan ten vroegste na 3 maanden en na het vervullen van bepaalde taken opnieuw een examen afleggen. De coördinator deelt mee of de aspirant-consulent geslaagd is en laat hem/haar toe tot de stage.

1.3.4. Praktisch gedeelte

Het slagen in het schriftelijk examen is de voorwaarde voor toelating tot de stage. De aspirant-consulenten leren drie vrouwen of echtparen Sensiplan aan. Als aspirant-consulenten als echtpaar hun stage doen, kunnen ze de drie noodzakelijke cliënten ook samen begeleiden. Van de drie cliënten moeten er tenminste twee een zwangerschap willen vermijden.

De aspirant-consulenten mogen niet meer dan drie cliënten begeleiden, vóór ze het mondeling examen hebben afgelegd en hun getuigschrift hebben behaald.

Van de consultaties worden verslagen bijgehouden, die samen met de cyclusnoteringen van de cliënten bij het mondeling examen worden voorgelegd.

Uit de verslagen moet duidelijk worden

- wat werd besproken
- welke problemen de cliënten hadden tijdens de consultatie
- of de cliënten interpretatiefouten gemaakt hebben en zo ja, welke
- hoe de consulent met de fouten en problemen is omgegaan.

Tijdens de stageperiode vinden twee navormingsdagen plaats, waarbij consultatievragen en -problemen worden besproken.

Als de stage binnen een jaar na de toelating niet is afgesloten, dan vervalt de toelating. Wenst de aspirant-consulent later met de stage te beginnen, dan moet hij een gemotiveerde vraag indienen. De coördinator van NFP-Vlaanderen/Nederland gaat dan na onder welke voorwaarden de aspirant-consulent aan de stage kan deelnemen. Normaal wordt in dergelijke situaties een herhaling van de schriftelijke proef vooropgesteld en eventueel een gedeeltelijke deelname aan een consulentencursus.

1.3.5. Afsluiting van de Sensiplan-consulentencursus

1.3.5.1. Mondeling examen en getuigschrift

De datum voor het examen wordt in afspraak met de coördinator van NFP-Vlaanderen/Nederland vastgesteld, wanneer alle of een groot deel van de aspirant-consulenten hun stage hebben afgesloten. De examinandi worden normaal individueel, uitzonderlijk per twee geëxamineerd. Echtparen worden normaal samen geëxamineerd. De duur van het examen bedraagt per examinandus of echtpaar tussen 30 en 45 minuten. Afwijkingen worden door de jury schriftelijk gemotiveerd.

De jury is samengesteld uit een vertegenwoordiger van NFP-Vlaanderen/Nederland, een gynaecoloog en een van beide cursusleiders. De voorzitter van de jury is de gynaecoloog. Andere personen kunnen in verantwoorde uitzonderingssituaties na goedkeuring van de jury als waarnemer zonder ondervraag- of stemrecht worden toegelaten.

De examinandus moet van de drie in Sensiplan geïntroduceerde paren telkens drie consultatiecycli en de verslagen van de consultaties meebrengen. Mocht een deelnemer tegen de datum van het examen niet alle noodzakelijke cycli volledig kunnen aantonen, dan kan de examenjury hem/haar toch tot het examen toelaten. Als de examinandus/a voor het examen geslaagd is, kan hij/zij pas het getuigschrift ontvangen, wanneer hij/zij de ontbrekende cycli volledig en zonder fouten aan NFP-Vlaanderen/Nederland heeft overhandigd. Aan de hand van de meegebrachte cycli en consultatieverslagen worden aspecten van de consultatiesituatie geëxamineerd.

De examenjury zal tijdens het mondeling examen vooral toetsten

- of de examinandus/a zich bewust is van de problemen inzake betrouwbaarheid van Sensiplan en gedifferentieerd consultaties kan geven,
- of de examinandus/a kan ingaan op de individuele situaties van de gebruiker (gezinsplanningswens, situatie in de relatie en in het gezin, sociologische factoren enz.)
- of de examinandus/a de grenzen van zijn/haar mogelijkheden erkent
- of de examinandus/a in staat is om aan de hand van de concrete situatie en cyclusnoteringen zeker te zijn dat de cliënten die hij/zij consulteert de cyclusinterpretatie zeker beheerst.

De examenjury moet eensluidend beslissen over het slagen in het examen. De prestatie van de examinandus wordt in een afzonderlijk verslag genoteerd en door de voorzitter van de examenjury en de aanwezige vertegenwoordiger van NFP-Vlaanderen/Nederland getekend.

Indien een kandidaat niet slaagt moet een uitvoerige verantwoording opgenomen zijn. De reden voor het niet slagen in het mondeling examen is niet zozeer de verkeerde interpretatie door de cliënt, maar veeleer het feit dat een Sensiplan-consulent een foute interpretatie niet herkent, de cliënt hier niet op gewezen heeft en geen aangepaste stappen heeft gezet om te oefenen en te herhalen. Om definitief te slagen kan ook een verlenging van de stage geëist worden. In alle andere gevallen is men niet geslaagd.

Na het slagen in het mondeling examen ontvangt de Sensiplan-consulent een getuigschrift.

1.3.5.2. Erkenning als Sensiplan-consulent binnen NFP-Vlaanderen/Nederland

Na het behalen van het getuigschrift wordt de Sensiplan-consulent actief binnen NFP-Vlaanderen/Nederland.

- De Sensiplan-consulent is ertoe gehouden zich na het behalen van het getuigschrift regelmatig bij te scholen (minstens 1 bijscholing om de 2 jaar).
- Hij/zij erkent dat de opleiding tot Sensiplan-consulent hem/haar enkel toestaat om in het kader van een regionale werkgroep voor Sensiplan-consulenten actief te worden.
- Hij/zij verplicht zich ertoe bijzondere consultatiesituaties met de leden van de regionale werkgroep of de medisch adviseur te bespreken.
- Hij/zij houdt zich aan de absolute zwijgplicht over persoonlijke en economische situaties van personen, die hij/zij in het kader van zijn/haar activiteit als Sensiplan-consulent en bij de bespreking van individuele gevallen en supervisie leert kennen.
- Hij/zij verplicht zich ertoe jaarlijks tenminste één vrouw of echtpaar te begeleiden om een zekere praktijkervaring te waarborgen.

De coördinator van NFP-Vlaanderen/Nederland heeft het recht en de plicht om de opvolging van de richtlijnen vanwege de Sensiplan-consulenten telkens opnieuw na te gaan. Indien dit niet het geval is, houdt hij met de consulent een verduidelikend gesprek. In twijfelgevallen of uitzonderingsituaties kan de verdere erkenning afhankelijk gemaakt worden van de vervulling van bepaalde taken. Indien deze taken niet worden volbracht of duidelijk tegen de richtlijnen van NFP-Vlaanderen/Nederland wordt ingegaan, moet NFP-Vlaanderen/Nederland de erkenning van de consulent intrekken.

Sensiplan-consultaties in het kader van NFP- Vlaanderen/Nederland 2

In naam van en binnen NFP-Vlaanderen/Nederland mogen enkel erkende Sensiplan-consulenten consultaties geven. De consulenten zijn verplicht om de richtlijnen en eventuele veranderingen vanwege NFP-Vlaanderen/Nederland te erkennen. De uiteindelijke competentie ligt bij NFP-Vlaanderen/Nederland.

De Sensiplan-consultatie wordt als dienst beschouwd, die aan elkeen geboden wordt die hem wenst, zonder onderscheid van persoon of motivatie.

Ze is gericht tot geïnteresseerden die

- hun lichaam beter willen leren kennen
- een zwangerschap nastreven of
- een zwangerschap willen vermijden.

Het doel van de consultatie is om de vrouwen of echtparen toe te laten de lichaamsveranderingen in de cyclus van de vrouw waar te nemen, te noteren en zelfstandig te interpreteren en daarmee de gemeenschappelijke vruchtbare en onvruchtbare dagen van een paar zeker te kunnen bepalen. Het hoort niet tot de opdracht van de Sensiplan-consultatie om bij medische, psychologische of religieuze vraagstellingen raad te geven.

De Sensiplan-consultatie gebeurt ofwel in individuele consultatie of per paar of in kleine groepen (maximaal 4 vrouwen/paren). De Sensiplan-consultatie loopt over een periode van ongeveer drie cycli en bestaat uit minimaal vier bijeenkomsten van ongeveer twee uur. Het verloop is beschreven in de richtlijnen voor de Sensiplan-consultatie.